OLOFSTRÖMS KOMMUN

Protokoll
Sammanträdesdatum
2026-10-06

Kommunstyrelsen

Plats: Lokal Olofström, Kommunhuset

Tid: 14:00 - 16:20

§ 177-206

Beslutande:		**Ersättare för:**
Christoffer Danielsson	(S)	
Rolf Jönsson	(C)	
Tommy Holmgren	(SD)	
Pirjo Veteli	(S)	
Håkan Assarsson	(S)	
Ola Claesson	(S)	
Ingeborg Braun	(S)	
Malin Åman	(C)	
Roal Bencic	(SD)	
Max Nielsen	(SD)	
Patrik Krupa	(M)	
Marianne Eriksson	(M)	Torsten Cairenius
Glenn Bengtsson	(KD)	

Övriga närvarande::
Iréne Robertsson, kommunchef
Anna-Karin Johansen, sekreterare
Kaisa Sandstedt och Per-Ola Persson, Miljöförbundet Blekinge väst § 177-179
Fanny Lennartsson, driftchef § 180-181
Öjvind Hatt, handläggare § 182
Roger Jönsson, chef infrastruktur och näringsliv § 183
Björn Bergstrand och Andreas Brovall, Olofström Kraft § 184
Peter Stenberg (SD)
Karl Johnsson (V)
Ajla Kurtisi, praktikant

Sekreterare: *Elektronisk underskrift*
Anna-Karin Johansen

Ordförande: *Elektronisk underskrift*
Christoffer Danielsson

Justerande: *Elektronisk underskrift*
Pirjo Veteli

Elektronisk underskrift

Anslagsbevis: Protokollet justeras elektroniskt och anslås på Olofströms kommuns digitala anslagstavla.

§ 200/2026 Yttrande över SOU 2026:32 Hur staten kan förbättra kommunernas förutsättningar att ta emot stora företagsetableringar och expansioner

Kommunstyrelsens beslut:

Nedanstående yttrande lämnas som svar på remissen

Ärendebeskrivning
Emelie Svensson, mark- och etableringssamordnare, föredrog ärendet för kommunstyrelsens arbetsutskott 2026-09-29.

Klimat- och Näringslivsdepartementet har bjudit in Olofströms kommun att yttra sig över: SOU 2026:32 Hur staten kan förbättra kommunernas förutsättningar att ta emot stora företagsetableringar och expansioner.

Yttrande

Sammanfattning

- Olofströms kommun anser att utredningens förslag är relevanta, men vill lyfta några kompletterande perspektiv.
- Även små/medelstora företagsetableringar behöver belysas och få riktade stöd.
- Stödet bör vara tillgängligt tidigt i processen för att kommunen ska kunna bära tidiga tunga kostnader för att få fram etableringsklar mark
- Den föreslagna incitamentspengen är för låg i förhållande till de tunga kostnader kommunerna behöver bära i det tidiga skedet.

Fem huvudområden för åtgärder

- Investeringsfrämjande
- Ekonomisk riskavlastning
- Bostadsbyggande
- Transportinfrastruktur
- Kompetensförsörjning

Investeringsfrämjande

Förslag:

Förslag är en statlig rådgivningsfunktion som kommer att underlätta för kommuner i hela den process som krävs för att kunna ta emot en stor företagsetablering eller företagsexpansion, dvs. attraherande insatser, mottagningsinsatser, färdig etablering och verksamhet i drift.

Yttrande:

Olofströms kommun ser positivt på ambitionen att stärka det investeringsfrämjande arbetet, men bedömer att förslaget i sin nuvarande form behöver utvecklas ytterligare. Det är positivt att Business Sweden pekas ut som en central aktör inom det investeringsfrämjande arbetet. För att skapa långsiktighet och tydlighet är det viktigt att uppdraget ges en permanent karaktär. Den föreslagna rådgivningsfunktionen riskerar att bli alltför passiv om den främst erbjuder allmän vägledning. För att skapa verklig nytta för kommuner och regioner behövs ett mer operativt stöd genom hela etableringsprocessen. Olofströms kommun vill också understryka vikten av ett nära samarbete mellan Business Sweden och Tillväxtverket. En statlig samordning är av stor vikt vid stora etableringar.

Statlig rådgivningsfunktion bör inkludera samt ha fokus på kompetens i hela kedjan och i hela skedet. För att marken ska vara klar för företagen behövs rådighet över marken, fastighetsbildning, fysisk planering, infrastruktur, VA, el, geotekniska föreutsättningar, servitut, avtal m.m. Kompetensstödet bör innefatta resurs med Mark-och exploateringskunskaper samt fastighetsrätt. Innan det finns ett företag som vill etablera sig får kommunen bära mycket kostnader för att förbereda inför detta, och därför behövs stödet tidigt i kedjan.

För mindre kommuner handlar utmaningen inte enbart om tillgång till specialistkompetens utan även om begränsad organisatorisk kapacitet. Stora etableringar kan under en period innebära ett kraftigt ökat behov av handläggningsresurser inom planering, bygglov, miljöprövning och exploatering. Staten bör därför överväga stödformer som möjliggör tillfällig förstärkning av plan- och byggkompetens i samband med större etableringar.

Ekonomisk riskavlastning

Förslag:

Utredningen har föreslagit en incitamentspeng (riktat statsbidrag) på 200-250 miljoner kronor över 5 år, vilket administreras av Tillväxtverket

Yttrande:

Olofströms kommun tillstyrker förslaget om att införa en incitamentspeng. Däremot bedömer kommunen att den föreslagna ekonomiska kalkylen på 200-250 miljoner kronor över 5 år för hela landet är otillräcklig. I utredningen konstateras det att kommunerna själva får bära stora kostnader för att förbereda för större etableringar. För en enskild kommun kan det innebära bland annat markinköp, vägar, el, VA, miljö och tillståndsfrågor, kompetensförsörjning, framtagandet av detaljplaner m.m. De största kostnaderna och det största arbetet uppkommer innan etableringen. Det finns en risk att kommunerna anser att

incitamentspengen inte är tillräcklig för att kommunerna ska göra det förberedande arbetet med att få fram etableringsklar mark.

Kommunen anser att stödet bör vara tillgängligt tidigt i processen och att det ska innefatta de tidigaste åtgärderna som markinköp, fastighetsbildning med mera. Staten bör skapa möjligheter även för strategisk markberedskap före en konkret investerare finns på plats. Det bör vara möjligt att få stöd för att identifiera strategiska etableringsområden, och därefter sätta igång processen för att få fram etableringsklar mark i en kommun med goda förutsättningar att erbjuda detta.

Olofströms kommun anser även att incitamentspengen bör kopplas till det investeringsfrämjande arbete som bedrivs genom Business Sweden, för att säkerställa en tydlig samordning mellan nationella och lokala insatser.

Kommunen anser att förslaget om en kreditgarantimodell skulle vinna på att kompletteras med en bredare analys av olika former av garantier och riskdelningslösningar. Olika typer av investeringar och etableringar kan kräva olika former av stöd, och det är därför viktigt att fler alternativ belyses innan en modell beslutas.

Kompetensförsörjning

Förslag:
Det har föreslagits flyttbidrag, extra statsbidrag till yrkesvux och utredning om nedskrivning av studieskulder för akademiker i etableringskommuner.

Yttrande:
Olofströms kommun ser positivt på de föreslagna åtgärderna för att stärka kompetensförsörjningen, då tillgången till rätt kompetens är en avgörande faktor för näringslivets utveckling och för kommuners möjligheter att attrahera nya etableringar och investeringar.

Kommunen tillstyrker förslaget om flyttningsbidrag, då det kan bidra till att öka rörligheten på arbetsmarknaden och underlätta rekrytering till områden där det råder brist på arbetskraft. Samtidigt bedöms den förväntade effekten vara begränsad. Olofströms kommun anser att stödet inte enbart bör riktas till arbetssökande utan även kunna omfatta personer som byter arbete för att ta anställning inom yrken där det råder dokumenterad kompetensbrist.

Kommunen tillstyrker även förslaget om ett utökat statligt stöd till yrkesvux. En stärkt yrkesutbildning är en viktig förutsättning för att möta arbetsmarknadens kompetensbehov och för att säkerställa tillgången på relevant arbetskraft både på kort och lång sikt. Olofströms kommun ser också positivt på förslaget om nedskrivning av studieskulder som ett verktyg för att öka attraktiviteten i områden där kompetensförsörjningen är särskilt utmanande. Åtgärden kan bidra till att fler väljer att bosätta sig och arbeta i kommuner som har svårt att rekrytera efterfrågad kompetens.

Övrigt

KS § 200/2026

KS 2026/1609

Yttrande:

- Olofströms kommun är i huvudsak positiv till delbetänkandet. Kommunen delar utredningens analys att kommunernas utmaningar vid större företagsetableringar och företagsexpansioner är mångfacetterade och kräver en bred palett av åtgärder. Särskilt positivt är att utredningen lyfter fram behovet av stöd inom rådgivning, ekonomisk riskavlastning, bostadsförsörjning, infrastruktur och kompetensförsörjning
- Kommunen anser att även mindre och medelstora företagsexpansioner bör kunna omfattas av stödinsatserna. I många mindre kommuner är det inte enskilda miljardinvesteringar som driver utvecklingen, utan en serie mindre etableringar och expansioner som sammantaget skapar betydande tillväxt, sysselsättning och investeringsbehov.
- Vidare anser kommunen att staten i högre grad bör beakta arbetsmarknadsregionernas betydelse. För kommuner som Olofström är goda kommunikationer och fungerande pendlingsmöjligheter avgörande för både kompetensförsörjning och näringslivets utveckling. Infrastrukturinvesteringar behöver därför ses i ett regionalt sammanhang och inte enbart kopplas till den kommun där investeringen sker.
- Kommunen vill även framhålla vikten av snabbare myndighets- och tillståndsprocesser. Även om ekonomiska stöd är viktiga upplever många kommuner och företag att långa handläggningstider och komplexa processer riskerar att försena investeringar och minska Sveriges konkurrenskraft.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv
Perspektiven har beaktats men bedöms inte påverkas av ärendet

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse

Beslutet skickas till
Klimat- och Näringslivsdepartementet
Mark-och etableringssamordnare, E.S
Näringslivsutvecklare, K.S.R

KS § 200/2026

KS 2026/1609